

Hej, de sokszor takarták el fellegek!
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Hulló vértől sokszor ázott a róna,
Attól piros, attól piros a rózsza.
Kebletekre piros rózsát tűztek!
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Zúgva zúg a Tisza, Duna hulláma,
Zizegi a puszták arany kalásza,
Sóhajtozzák a lehulló levelek:
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Szebb lehet tán más országok határa!
Ne hajtsatok csalogató szavára!
Nem értik ott édes anyanyelvetek...
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Itt kísérjen sírotokig harangszó,
Itt lebegjen sírotokon pillangó!
Boldogabb lesz porladozó szívetek —
Jó honfiak, honleányok legyetek!

e) A költemény gondolatesoportonkénti tárgyalása. Szómagyarázat.

Itt ringatta a bölesőnket jó anyánk!
Itt ragyog ránk életadó sugarával Isten napja.
Hányszor ázott hulló vértől a róna!
Tisza, Duna s a puszták arany kalásza is azt zúgja:
Ne hallgassatok az idegenbe esábitó szép szavakra,
Megpihenni sem tudtok máshol boldogan, csak itthon!
(Hazádnak rendületlenül légy híve ó magyar!)

d) Elmélyítés. Az olvasmány újból való végigolvastatása. Miért vannak most olyan messze, idegenben magyar honvédeink? Miért hagyták el szülőföldjüket, hazájukat? Ki fenyegette hazájuk, hozzátartozóik szabadságát? Mit mondhatunk, miért mentek el olyan messzire az ellenség elé? (Jó honfiak, hazájukat szerető magyarok!) Kövessük példájukat mi is: Hogyan lehetünk mi is jó honfiak, honleányok? (Megbeszélés.)

III. Összefoglalás. A költemény tartalmának elmondatása. Újból végigolvastatása. (Szép olvasás.)

1943. március 2. hete.

Olvasmánytárgyalás. IV. osztály.

A tanítás anyaga: Petőfi: Csata dal.

I. Előkészítés. a) Áthajlás. Hol van most édesapád, Géza? Mit gondolsz, mit csinál édesapád a háborúban? Volt-e már itthon szabadságon? Mit mesélt? Tudom, hallgattátok nagy figye-

lemmel minden szavát. Neked mi keltette föl legjobban a figyelmet? (Megbeszélés.) Hát bizony, gyermekek, a háború mindig nagy dolog volt! Mert mi, magyarok amióta itt, ezen a földön élünk, ezer évnél is régebben, soha sem szüntünk meg háborúzni. Mindig védekeznünk kellett a reánk törő ellenség ellen, védeni kellett hazánkat, magunkat, házunkat, szeretteinket, és védtük a keresztény Nyugatot is, amelynek tagja lettünk. Nem voltunk soha hűtlenek hitünkhöz, nem adtuk fel soha a magunkra vállalt feladatot, hogy megvédelmezzük Európát a keleti ellenségtől. Most is harcban állunk egy keleti néppel. Most keletről védekezünk, máskor délről, nem égszer nyugatra kellett hadakoznunk szabadságunkért.

Egy szép tavaszi ünnep közeleg felénk. Mi jut eszetekbe márciusról? Ki volt az a nagy költőnk, aki annyi szép versben énekelte meg azt a nagy és dicsőséges márciust? Sok-sok szép költeményt írt róla, hiszen maga is részt vett benne. De ma talán egyik költeménye sem tetszik annyira, mint az, amelyet mindjárt bemutatok nektek is.

b) Célkitűzés.

Tárgyalás. a) A költemény bemutatása.

CSATADAL.

Trombita harsog, dob pereg.
Kész a csatára a sereg.
Előre!
Süvít a golyó, cseng a kard.
Ez lelkesíti a magyart.
Előre!

Föl a zászlóval magasra,
Egész világ hadd láthassa.
Előre!
Hadd lássák és hadú olvassák.
Rajta szent szó van: szabadság.
Előre!

Aki magyar, aki vitéz,
Az ellenséggel szembe néz.
Előre!
Mindjárt vitéz, mihelyt magyar,
Ő s az Isten egyet akar.
Előre!

Véres a föld lábam alatt,
Lelőtték a pajtásomat.
Előre!
Én se leszek rosszabb nála,
Berohanok a halálba.
Előre!

Ha lehull a két kezünk is,
Ha mindnyáján itt veszünk is:
Előre!
Hogyha el kell veszni, nosza,
Mi vesszünk el, ne a haza.
Előre!

b) Gondolatsorozatunkénti olvasás. Szómagyarázat.
Csatazaj lelkesíti a magyart.
Zászlóinkon szent szót olvashat a világ: szabadság!
A magyar katona mindig vitéz volt.
Vetélkedés: ki a nagyobb hős?!

Inkább mi vesszünk el, mint a haza!

c) Elmélyítés. Ma is így van a háborúban, gyermekek? Ma talán még nagyobb, még ijesztőbb a harci zaj. De a magyart az sem riasztja meg, ha harcolni kell. Ma nem szól már a trombita, meg a dob, a kard se cseng a csatákban, helyettük ágyúk bömbölnek, géppuskák kerepelnek, bombák robbannak, harcikobömbölnek, repülőgépek zúgnak-bömbölnek katonáink felé, — de ma is büszkén mondhatjuk, hogy zászlónkat az egész világ megnézheti: ott lobog mindig, ahol legnagyobb a veszedelem! Katonáink hősiességét mindenkinek el kell ismerni: barátoknak is, ellenségnek is.

III. Összefoglalás.

1943. március 1. hete.

Számolás és mérés. IV. osztály

A tanítás anyaga: A derékszögű háromszög.

V á z l a t.

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A szögekről tanultak összefoglalása. Összefoglaló kérdések.

b) Célkitűzés.

II. *Tárgyalás.* a) A derékszögű vonalzó. Derékszögű háromszög. Téglalap kettévágása. Két egyenlő terület. Egy ilyen résznek hány oldala van? Hány szöge? Milyenek ezek a szögek?

A síknak minden oldalról határolt részét idomnak nevezzük. A három távolság által határolt idomot háromszögnek nevezzük. Jele: ABC.

Ha a háromszög egyik szöge derékszög = derékszögű háromszög a neve. Befogók, — átfogó. Az átfogó nagyobb bármelyik befogónál. A derékszögű háromszögben a két hegyes szög összege = 90 fok. Területét megkapjuk = a két befogó mértékszámát egymással megszorozzuk és a szorzatnak felét vesszük.

III. *Befejezés.* a) Begyakorlás. A derékszögű háromszögről tanultak összefoglalása.

b) Feladatok megoldása. Könyvből. Rajzra, számolásra.

1943. március 2. hete.

Számolás és mérés. V. osztály

A tanítás anyaga: Arányos osztás.

V á z l a t.

I. *Előkészítés.* a) Házifeladat számonkérése.

b) *Célkitűzés.* Ezen az órán néhány példán gyakorolni fogjuk az arányos osztást!

II. *Tárgyalás.* a) Fejlesztés. (A példákat a kidolgozásban tüntetem fel!)